

Gimiau 1934 metų šaltą sausio 20-osios naktį tėvų Julijos Venckevičiūtės ir Kazimiero Baužos šeimoje gražiame Notėnų kaime, (šeši kilometrai nuo Kelmės). Šiame kaime buvo penkios sodybos ir jose gyveno tik senelio Simono Baužos vaikų šeimos. Mūsų sodyba buvo ypatingai gražioje vietoje, arti miško ir ją juosė mažas upeliukas Vėgėlė. Turėjome 25 hektarus žemės, kurioje buvo 7 hektarai miško.

Jame augo įvairūs medžiai. Aš labai mėgau jame grybauti ir riešutauti.

Baužų šeimoje augome trys vaikai, visi pamatinukai: aš - vyriausia, sesuo Julija-Germaną - už mane jaunesnė metais, o brolis Edmundas - dvejis metais. Mama Julija buvo švelni, bet kartu griežta ir reikli. Jei ji ką pasakydavo, niekada mums nekildavo mintis, kad gali būti kitaip. Tėvelis Kazimieras buvo darbštus, švelnus ir mums, kaip taisyklė, jokių darbų neduodavo. Šeimoje tėvai labai sugyveno, nebuvo jokių ginčų, nesantaikos. Darydavo viską pasitarę, tačiau dažniausiai vyravo mamytės nuomonė.

Mūsų miško pakraštyje buvo senelių - mamytės tėvų sodyba. Aš kiekvieną dieną po kelis kartus atbėgdavau pas senelius. Senelė mėgo virti cepelinus arba bulves, kurias valgydavome surūgusiu pienu. Senelis labai daug skaitė (įvairias knygas ir laikraščius) ir mums viską papasakodavo. Senelė buvo mūsų užtarėja: jei mamytė mus už ką nors bardavo, ji užtardavo. Senelė mėgo verpti, austi ir gražiai dainavo.

Mokslus pradėjau 1941 m. Paprūdžių pradinėje mokykloje, esančioje netoli Kražantės upės ir Kūprės miško. Vasaros metu, kai mamytė per pietus pamelždavo karves, keliaudavome į mišką (apie 1 kilometrą) grybauti ir uogauti. - tai labai gražios, ir vaizdingos Žemaitijos vietovės. Ties jomis sustodavome, grožėdavomės ir kalbėdavome. Pradinę mokyklą baigiau 1945 m. ir įstojau į Kelmės gimnaziją, kurią baigiau 1952 m.

Sovietinės okupacijos metais Notėnų kaimas labai nukentėjo. Baužų šeimos, vengdamos tremties, palikusios savus namus, įsikūrė įvairiose Lietuvos vietose, o sodybos buvo sunaikintos. Liko gyventi tik mūsų šeima, tačiau ir ji neturėjo ramybės. Lietuvos gyventojų deportacijos metu mes slėpėmės įvairiose vietose, o jai pasibaigus, vėl grįždavome į namus. Šeima nuolat buvo persekiojama. Nuo 1946 m. iki pat partizaninio judėjimo pabaigos, t. y. iki 1953 m., nuolat mūsų sodyboje glaudėsi partizanai. Mes gyvenome jų vargais, rūpesčiais, nelaimėmis ir netektimis. Dažniausiai pas mus glausdavosi Kęstučio apygardos Birutės rinktinės partizanų būrys, vadovaujamas mano pusbrolio mokytojo Vytauto Eisino (slapyvardis „Žygaudas“) ir kiti būriai. Vasaros metu jie apsistodavo miške, rudenį - daržinėje, o žiemą - gryčioje. Nuo 12 metų amžiaus aš tapau Birutės rinktinės partizanų ryšininke. Mano slapyvardis buvo „Mažutė“. Tiek Kelmės gimnazijoje, tiek įvairiose vietose platinau partizanų duotą literatūrą ir vykdžiau kitas Žygaudo pavestas užduotis. Ypatingai sunki užduotis buvo pavesta 1946 m. birželio pabaigoje. Buvo

karšta saulėta diena, aš už lininės suknelės užsikišusi partizanų siuntinėlį basa keliavau apie 20 kilometrų. Meldžiausi ir verkiau, labai bijojau, kad sribai manęs nepačiuptų. Perėjusi Kelmę, pasukau link Tytuvėnų. Reikėjo nukeliauti iki Dubysos ir už jos dar tris kilometrus pas vieną moterį kaime ir jai, pasikeitus slaptažodžiais, perduoti siuntinėlį. Netoli Dubysos upės yra Švč. Marijos koplytėlė. Aš prie jos pasimeldžiau ir prašiau Švč. Marijos, kad viskas gerai pasisektų. Po to nusileidau prie Dubysos, galvojau nusiplauti kojas. Pažiūrėjusi į jos kitą pusės krantą, mačiau skraidančias kregždutes ir lendančias į kranto urvelius. Staiga mane apėmė baimė ir prasidėjo haliucinacijos, kad mane apsupo sribai, o aš kovoju su jais ir pačiupusi juos stengiuosi uždaryti kregždučių urveliuose, bet tai tęsėsi tik akimirksnį, ir viskas praėjo. Kojų nenusiploviau, perėjusi Dubysos tiltą, per keliolika minučių nukeliavau tris kilometrus. Pasikeitusi su moterim slaptažodžiais, įteikiau jai siuntinėlį. Mane pavaišino pienu, sūriu, sviestu ir atsisveikinusi su ja, laiminga iškeliavau namo.

Saulė šviečia, šilta. Pereinu Dubysos tiltą ir vieškelio pakraštyje vėl atsiklaupiu prie Švč. Marijos koplytėlės. Meldžiuosi ir dėkoju jai, kad viskas pasisekė ir laiminga grįšiu namo, bet beklūpant ir baigus melstis, man staiga pradėjo eiliuotis ir susieiliavo visas eilėraštis. Aš greitai, net kartais tekina, bėgau namo, ir šis eilėraštis man mintyse kartojo ir kartojo. Tai buvo pirmasis eilėraštis mano gyvenime. Nuo to laiko aš ir pradėjau rašyti eilėraščius. Noriu pateikti šį pirmąjį savo eilėrašį.

Daugiau skaitykite leidinyje: Profesorė habilituota daktarė Regina Parnarauskienė: bibliografijos rodyklė / Lietuvos medicinos biblioteka ; [sudarė Ramutė Stankevičienė]. – Vilnius : Lietuvos medicinos biblioteka, 2013. – 109 p. – ISBN 978-9986-763-33-8